

Ostopovický

zpravodaj

- MAS Bobrava informuje
- Podzimní akce v Ostopovicích
- Babské hody 2024
- Rozhovor s fotografem Romanem Francem
- Ostopovice v archivních pramenech
- Uplynulý rok chovatelů

4 / 2023

Foto na obálce a této straně: Petr Dubjak

www.ostopovice.cz

Radnice informuje

Nová knihovna rychle ožívá

V nové knihovně je po říjnovém slavnostním otevření stále živo. Jen za první dva měsíce provozu zde proběhly přednášky, koncerty, filmové projekce, divadelní představení, literární festival, autorská čtení, zasedání zastupitelstva, valná hromada spolku MAS Bobrava, setkání jihomoravských knihovníků, veřejné projednání studie rekonstrukce ulice U Dráhy nebo oslava jubilentů. Také se zde cvičí, tvoří nebo jen tak medituje. Velkou zásluhu na tom mají Markéta Krapková a Adéla Rujzl, které se o program a chod knihovny starají. Postupně vzniká i zahrada, která dále rozšíří prostory a možnosti k využití toho nového kulturního stánku. V opravdu plné kráse se však zahrada projeví až v průběhu příštího roku.

Přípravy na dostavbu školky a školy vrcholí

V posledních měsících vrcholí také přípravy na dlouho chystanou dostavbu MŠ a ZŠ. V prosinci bylo vyhlášeno výběrové řízení na stavební firmu, představuje se budova obecního úřadu pro novou pobočku pošty a upravují se také prostory pro provizorní provoz školní jídelny v buňkách na ulici Družstevní. V prvním čtvrtletí příštího roku bude ještě vybudován nový vstup do areálu školy z ulice Družstevní. Samotná dostavba by pak měla začít v dubnu, dokončena bude v létě 2025.

Pohled z ulice na novou budovu školy

Změna na pozici vedoucího údržby obce

Po takřka deseti letech na pozici vedoucího sběrného dvora a údržby obce skončil na konci listopadu Jaroslav Šebánek. Péče o veřejná prostranství v obci se během jeho působení výrazně zprofesionalizovala a značně se zvětšil také rozsah ploch, o které se nejen v obci, ale i jejím okolí naše údržba stará. To ostatně platí také pro

odpadové hospodářství a mnohé další činnosti, které pracovníci údržby v obci zajišťují. Jaroslav Šebánek bude v obci i nadále působit jako člen obecního zastupitelstva a rady obce. Za úspěšnou práci v roli vedoucího údržby mu patří náš velký dík.

Novým vedoucím údržby obce a sběrného dvora je od začátku prosince pan René Dobrovský.

Vlaky z Ostopovic jezdí opět na hlavní nádraží

Tak jsme se dočkali! Spolu s pravidelnou prosincovou změnou jízdních řádů by měla skončit i téměř rok trvající omezení provozu na mostě přes Svatku v prostoru hlavního nádraží, kvůli němuž jezdila většina vlaků z Ostopovic na brněnské dolní nádraží. Jízdní řády jsou připraveny tak, že se linka S4 od 10. prosince 2023 vrací na hlavní nádraží. Vlakové spoje mezi Ostopovicemi a Brnem tedy už zase všechny budou končit či začínat na brněnském hlavním nádraží.

Nová ulice hledá své jméno

V průběhu listopadu byla dokončena a zkolaudována nová ulice v lokalitě Nad Vývozem. Zatím však ještě nemá své jméno. Jeho výběrem se bude zabývat zastupitelstvo obce na svém prosincovém zasedání, výsledek však bohužel bude znám až po uzávěrce tohoto čísla zpravodaje. V průběhu následujících měsíců bude ještě v souvislosti s výstavbou nové ulice posílena kapacita asi 50 metrů dlouhého úseku dešťové kanalizace na ulici Osvobození. Dle informací od investora stavby je už většina pozemků rozprodána a první domy zde začnou vznikat už v příštím roce.

Advent plný kultury

Letošnímu rozsvícení vánočního stromu předcházela vydatná sněhová nadílka a adventní čas jsme tak po mnohaleté přestávce zahájili ve skutečně zimních kulisách. Předvánoční jarmark MŠ a ZŠ, dobré občerstvení a příjemná atmosféra zase spolehlivě zaplnily celou náves. Kulturní komise připravila na celý advent bohatý program, ve kterém si něco musel najít snad úplně každý. Mikuláš s anděly i čerty, cimbálová muzika, Háječek, Majda a Petr z Kouzelné školky, Betlémské světlo nebo Tříkrálový koncert pěveckého sboru... Je to jen na vás.

Milé spoluobčanky, milí spoluobčané, jménem obecního úřadu i zastupitelstva obce vám přeji veselé Vánoce a úspěchy i radostí naplněný rok 2024!

Jan Symon

Výpis usnesení z 5. zasedání zastupitelstva obce ze dne 12. 10. 2023

- Usnesení č. 1.1 – 5/2023**

Zastupitelstvo obce Ostopovice schvaluje za ověřovatele zápisu o průběhu 5. zasedání zastupitelstva Jaroslava Šebánka a Borise Canova.

Hlasování: pro 13, proti 0, zdržel se 0

- Usnesení č. 1.2 – 5/2023**

Zastupitelstvo obce Ostopovice schvaluje doplněný program zasedání zastupitelstva.

Hlasování: pro 13, proti 0, zdržel se 0

- Usnesení č. 2 – 5/2023**

Zastupitelstvo obce Ostopovice bere na vědomí usnesení z jednání rady obce ze dne 4. 9., 18. 9. a 2. 10. 2023.

Hlasování: pro 13, proti 0, zdržel se 0

- Usnesení č. 3 – 5/2023**

Zastupitelstvo obce Ostopovice schvaluje směnu pozemků p. č. 957/65 a 957/66, oba v k. ú. Ostopovice, za ½ podíl pozemku p. č. 1515/29 v k. ú. Ostopovice dle záměru, který byl zveřejněn od 26. 9. 2023 doposud.

Zastupitelstvo obce Ostopovice schvaluje Směnnou smlouvu na pozemky p. č. 957/65 a 957/66, oba v k. ú. Ostopovice, a ½ podíl pozemku p. č. 1515/29 v k. ú. Ostopovice mezi Obcí Ostopovice a panem MUDr. Janem Smutným, bytem Ant. Smutného 524/76, Střelice, kdy Obec Ostopovice získá do svého vlastnictví ½ podíl pozemku p. č. 1515/29 v k. ú. Ostopovice, a pověřuje starostu jejím podpisem.

Hlasování: pro 12, proti 0, zdržel se 1

- Usnesení č. 4 – 5/2023**

Zastupitelstvo obce Ostopovice bere na vědomí Rozpočtové opatření č. 6/2023 – viz příloha č. 1.

Hlasování: pro 13, proti 0, zdržel se 0

- Usnesení č. 5 – 5/2023**

Zastupitelstvo obce Ostopovice schvaluje Rozpočtové opatření č. 7/2023 – viz příloha č. 2.

Hlasování: pro 13, proti 0, zdržel se 0

Sběrný dvůr

Poslední pytlový svoz v roce 2023 proběhne ve středu 27. 12. 2023.

Otevírací doba sběrného dvora do konce roku 2023:

středa 27. 12. 2023 13:00–17:00

sobota 30. 12. 2023 zavřeno

Harmonogram pytlového svozu v roce 2024

leden	9.	23.	
únor	6.	20.	
březen	5.	19.	
duben	2.	16.	30.
květen	14.	28.	
červen	11.	25.	
červenec	9.	23.	
srpen	6.	20.	
září	3.	17.	
říjen	1.	15.	29.
listopad	12.	26.	
prosinec	10.		

Pošta v budově obecního úřadu

V těchto dnech jdou do finále stavební úpravy obecního úřadu. Do přízemí se přemístí pobočka Pošty Partner s bezbariérovým vstupem a novým zázemím pro obsluhu. To si vyžádalo větší stavební úpravy spočívající ve snížení části podlahy, nové elektroinstalaci a dalších řemeslných pracích. V kancelářích obecního úřadu byla vyměněna okna a v přízemí bude fasádu tvořit představený portál se vsazenými vstupními dveřmi a také elektronickou úřední deskou. Otevření pošty plánujeme na druhou polovinu března.

Autor: Petr Vlach

Tříkrálová sbírka 2024

Rajhrad, 1. listopadu 2023 – Opět nastává období v roce, kdy se v Oblastní charitě Rajhrad chystá tradiční Tříkrálová sbírka.

„Budeme rádi, pokud se do letošní sbírky zapojíte. Koledníky budete moci potkat v ulicích ve dnech **od 1. do 14. ledna 2024** nebo bude možné sbírku podpořit prostřednictvím on-line platby či QR kódu. Podpora všech, kteří se do sbírky zapojí, pro nás znamená mnoho. Díky příspěvkům můžeme pomáhat nevyléčitelně nemocným, seniorům, ohroženým dětem, osobám se zdravotním nebo mentálním postižením, lidem v hmotné a sociální tísní. Spolu s námi pomáháte realizovat projekty, modernizovat a vybavovat naše služby a především podporovat ty, kteří si nemohou pomoci vlastními silami,“ sděluje Zdeněk Strašák, ředitel Oblastní charity Rajhrad.

Příspěvky z chystané Tříkrálové sbírky se Oblastní charita Rajhrad plánuje použít na následující:

- zvedák imobilních klientů Domova se zvláštním režimem sv. Luisy s váhou ARJO,
- ochrana oken proti vlašťovkám a údržba fasády Domova se zvláštním režimem sv. Luisy,
- štítokovač osobního prádla klientů Domova se zvláštním režimem sv. Luisy,
- lavičky pro klienty Domova se zvláštním režimem sv. Luisy,
- sluneční venkovní clona pro Domov se zvláštním režimem sv. Luisy,
- čtečka docházkového systému pro Domov se zvláštním režimem sv. Luisy,
- zakoupení kompenzačních pomůcek pro půjčovnu pomůcek,
- řešení ohřevu užitkové vody v hospici,
- zajištění mobility terénních služeb,
- tablety pro pracovníky Pečovatelské služby,
- vybavení pečovatelek pro práci v terénu,
- řešení chlazení pokojů pacientů lůžkového hospice,
- skříně pro rehabilitační pomůcky v lůžkovém hospici,
- nástěnky pro pacienty lůžkového hospice,
- mobilní telefony pro sestry Domácí zdravotní péče,
- polohovací pomůcky zdravotním sestrám do terénu určené pro manipulaci s klienty mobilního hospice,
- vybavení do terénu pro lékařky mobilního hospice.

Podpořit činnost Oblastní charity Rajhrad můžete již nyní zasláním příspěvku na číslo účtu **66008822/0800**, variabilní s. **777966200**, nebo prostřednictvím QR kódu.

Tradiční Tříkrálový koncert se uskuteční 7. ledna 2024 od 18:00 na ČT1.

DĚKUJEME VÁM, dárcům a všem, kteří se do sbírky zapojí.

Kontakt:

Oblastní charita Rajhrad
Jitka Štefánková
jitka.stefankova@rajhrad.charita.cz
+420 730 599 752
www.rajhrad.charita.cz

Jitka Štefánková

Sdílený obecní poradce

Od května 2023 působí v oblasti Bobravy odborný poradce, kterého je možné navštívit při řešení různorodých životních situací. Je jím Bc. Hana Kovářová, DiS., která zastává tzv. sdílenou pozici, kdy je poradenství poskytováno celkem 13 obcím sdružených v MAS Bobrava (www.masbobrava.cz). Je možné ji navštívit na městském nebo obecním úřadě v předem avizovaných dnech, anebo kdykoliv jindy po vzájemné dohodě, a to zcela zdarma.

Paní Kovářová vystudovala Jihočeskou univerzitu v oboru Sociální a charitativní práce a má nejenom zkušenosti v sociální oblasti, ale také přehled o poskytovaných odborných službách v okolí či orientaci v nabízené státní sociální podpoře. V minulosti pracovala jako poradce specialista na úřadu práce. Pro bližší představu o její činnosti jsme jí položili pár otázek:

MAS: S čím se na Vás občané nejčastěji obrací?

Poradkyně: Zatím se nejčastěji jednalo o předávání formulářů k různým sociálním dávkám a pomoc s jejich vyplněním, konkrétně nejvíce řešíme žádost o příspěvek na bydlení a žádost o příspěvek na péči. Ale samozřejmě má nabídka poradenství je širší a týká se i jiných oblastí.

MAS: Takže je to spíše krátká návštěva?

Poradkyně: Podle toho, co myslíte tím krátká. Od sociálních dávek jsme se dostali i k variantám evidence na úřadu práce, že je rozdíl být zájemce nebo uchazeč o zaměstnání a kdy je možné žádat úřad práce o rekvalifikaci.

MAS: Myslíte, že se k Vám budou občané obci vracet?

Poradkyně: Věřím, že ano, a budu za to ráda. Buď proto, aby mi dali zpětnou vazbu, jak se jim daří a zda jim má intervence nějak pomohla, případně pokud nebude v mých kompetencích rada, kterou potřebují, tak je mohu propojit s jinými službami v okolí, které jsou k tomu více kompetentní.

MAS: Chtěla byste zájemcům o toto poradenství něco vzkázat?

Poradkyně: Chci všem občanům, kteří přemýšlejí o tom, jestli tuto službu využít nebo ne, říct: nebojte se toho, jsem tu pro vás. Nebudu vám nutit řešení, nebudu vás nutit účastnit se akcí, ale mohu si s vámi popovídat o věcech, které vás tíží, případně spolu zkusíme vymyslet vhodné řešení. Jsem vázána mlčenlivostí a Obecním nařízením o ochraně osobních údajů, takže probrané záležitosti se nedostanou ke třetím osobám. Na obecním úřadu mám v plánu být cca jednou za měsíc, ale je možné mě kontaktovat telefonicky nebo e-mailem a domluvit si osobní schůzku i v jiném termínu.

Děkujeme za rozhovor a přikládáme kontakty, na kterých je možné poradkyni kontaktovat:

Obecní poradkyně Bc. Hana Kovářová, DiS.
kovarova@masbobrava.cz
+420 739 519 318

Dotace NZÚ Light – na co si dát pozor!

MAS Bobrava ve spolupráci s obcí by Vás ráda upozornila na nekalé praktiky firem nabízejících FVE systém pro ohřev teplé užitkové vody a vyřízení dotací NZÚ Light. Jakožto oprávnění žadatelé:

- domácnost složená ze seniorů, nebo
- domácnost pobírající příspěvky na bydlení,

máte nárok na dotaci nejen na fotovoltaický systém pro ohřev teplé užitkové vody, ale také na další opatření týkající se zateplení a výměny oken.

Dotace NZÚ Light se skládá ze dvou částí:

- Dotace na zateplení a výměnu oken až do výše 150.000,- Kč
- Dotace na fotovoltaický (popř. fototermický) ohřev – až 90.000,- Kč.

Vše musí být uvedeno na jedné žádosti, podáním žádosti pouze na fotovoltaický systém se připravujete o možnost žádat o dotace na zateplení a výměnu oken.

MAS Bobrava nabízí komplexní vyřízení dotace Nová zelená úsporám Light zdarma. Obracet se můžete na:
Ing. Barboru Trávníčkovou, tel. 730 118 759,
a na Mgr. Alžbětu Hudečkovou, tel.: 739 088 480.

Barbora Trávníčková

MAS Bobrava pro Ostopovice

MAS je zkratkou názvu Místní akční skupina, kterých je po celé republice celkem 180. Kancelář MAS najdete ve Sportovní a společenské hale v Nebovidech, sídlo pak v Moravanech. MASA se chce podílet na obnově a rozvoji venkova s cílem zlepšit kvalitu života v okolí Bobravy. Námetry a inspiraci získáváme přímo v území. Snažíme se o získání evropských dotací pro zdejší obce, vzdělávací instituce, podniky, zemědělce, spolky a další subjekty z našeho regionu.

Organizace vznikla v roce 2015 a do této chvíle rozdělila přes 52 mil. Kč v rámci samotné činnosti MAS, v rámci vedlejší činnosti přes 300 mil. Kč. Zemědělští podnikatelé tak mají nové výkonnější stroje, podnikatelé lepší vybavení pro svoji činnost, obce opravené veřejné prostranství, zbudovanou naučnou stezku či bezpečnější chodníky, školky navyšují svoje kapacity, školy využívají moderní zařízení ve výuce, spolky opravily alespoň částečně prostory kluboven nebo zakoupily vybavení pro svoje působení.

Mezi úspěšnými žadateli o dotaci je i obec Ostopovice, která již v minulosti využila možnost získání dotací přes MAS Bobrava a vybavila odbornou učebnu pomůckami (cca 800 tis. Kč), zrekonstruovala chodníky na ulici Branky a Družstevní (cca 7 mil. Kč) či zakoupila party stan pro potřebu kulturních a společenských akcí (cca 140 tis. Kč).

V rámci vedlejší činnosti pak MAS získala pro obec dotaci na **zvýšení kapacity mateřské školy** (cca 22 mil. Kč) a **vybudování odborných učeben** (cca 64 mil. Kč).

Obyvatelé Ostopovic mohou využít **sdíleného obecního poradce**, který se specializuje na sociální oblast.

Paní Kovářová pomůže při jednání s úřady, společně se zorientujete v oblasti sociálních dávek, případně vám může pomoci s přípravou žádosti nebo poskytne kontakty na zdravotnické a sociální služby v okolí. Jejich služby jsou zdarma.

MAS Bobrava vám zdarma pomůže také při žádosti o dotaci na zateplení, výměnu oken nebo na solární ohřev vody přes Novou zelenou úsporám Light.

Kromě dotací se věnujeme i propagaci našeho území. Vytvořili jsme průvodce „Poznejte Bobravu“, kde najdete přehled zajímavých míst, trasy pěších či cyklo výletů. K dispozici je nejen v tištěné formě, ale také na webových stránkách www.masbobrava.cz. Také jsme vytvořili Mapu produktů a služeb na našem území, kde třeba najdete, co zrovna budete potřebovat. Nejvíce informací od nás však získáte na našem facebookovém profilu (www.facebook.com/MASBobrava), kde se snažíme mapovat dění na našem území.

Martina Stará, MAS Bobrava

ODBORNÉ PORADENSTVÍ

- pomoc při jednání s úřady
- pomoc s orientací v oblasti sociálních dávek + pomoc s přípravou žádosti
- poskytnutí kontaktů na sociální a zdravotnické služby v oblasti MAS Bobrava
- předání informací o možných formách řešení Vaší situace

Odborná poradkyně
Bc. Hana Kovářová, DiS.

kovarova@masbobrava.cz
+420 739 519 318

MAS Bobrava

služba je poskytována bezplatně

Ohlédnutí za podzimními akcemi

Foto: Petr Dubjak

Foto: Petr Dubjak

Vítání občánků a přání jubilantům

Naše nová obecní knihovna je moc krásná a akce, při kterých se spolu setkávají místní občané, jí obzvlášť sluší. Nový obecní sál je důstojným prostředím pro oslavu významných milníků v životě našich občanů. Slavnostně jsme zde 16. října přivítali osm nových občánků a popřáli jim šťastný start do života. Popřát jim přišli i jejich starší kamarádi – děti z místní základní školy a školky svým vystoupením, které si pro tuto příležitost připravily.

Dostaveníčko zde mělo 8. listopadu i 32 místních jubilantů. K jejich životnímu výročí jim gratulujeme a přejeeme to nejcennější – zdraví! Naši oslavenci jsou velmi vitální a užili si společné posezení, které hudebně doprovázela cimbálová muzika Omičan. Cimbálku podpořili jubilanti zpěvem i tancem.

Listování s Lukášem Hejlíkem

Kde jinde než v knihovně? V neděli 5. 11. nám herec Lukáš Hejlík představil, a tak trochu i zahrál, knihu „Co by můj syn měl vědět o světě“ od Fredrika Backmana (autora knihy Muž jménem Ove). Listovalo se nakonec nejen v této knize, došlo i na další knižní tipy, včetně Gastromapy. Lukášovi se u nás líbilo, nám se zase líbil Lukáš, a tak jsme si slíbili, že v projektu Listování budeme pokračovat.

Dýně, kam se podíváš...

Přesně tak to vypadalo ve školní jídelně poslední říjnový den, tedy na Halloween. Akce nazvaná Ostopovické dýňování byla novinkou letošního podzimu. O co šlo? Nejen o „dlabání“ dýní, ale i o to „dlabání“ – ochutnávku pokrmů z nich vyrobených. V dýňové výzvě uspěly nakonec skvělý dýňový cheesecake, cupcake a dýňový krém. Autoři si odnesli poukázky do knihkupectví, a tak tajně doufáme, že si za ně pořídí literaturu obohacující jejich kuchařské umění, se kterým nás ohromí zase příště. Velmi přínosným se stalo i objevení a pořízení soupravy náradí k dlabání a vyřezávání dýní, s níž si bezpečně poradí i ti nejmenší. Takže milé dýně z příští úrody, těšte se!

Foto: Petr Dubjak

Foto: archiv KUK, Ilona Paulíková

17. listopad 2023

Den oslavy boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva připadl letos na pátek. Naše obec si ho připomněla tradičním lampiónovým průvodem k Pomníku padlých. Tam proběhlo krátké pietní shromáždění občanů s položením věnce a zapálením vzpomínkových svíček u pamětního kamene.

Průvod pak směřoval na náves před místní kaplí, kde v proslovu starosta obce připomněl listopadové události v letech 1939 a 1989, jejich důležitý odkaz pro budoucnost a to, že svoboda a demokracie jsou hodnoty, které si musíme chránit.

Program pokračoval vystoupením našich hudebně zdatných zastupitelů a jejich rodinných příslušníků. Šlo jim to skvěle a náves se podařilo rozezpívat i díky zpěvníčkům s písněmi, které k tomuto svátku patří. Účastníci akce mohli ochutnat Masarykovo oblíbené cukroví, zahřát se teplým moštem nebo svařeným vínem.

Za KUK Ilona Paulíková

Rozsvěcování vánočního stromu

3. 12. 2023 na první adventní neděli se náves před kapličkou zaplnila malými i velkými. Během provedené komunitní akce se na pódiu vystřídaly s vánočními písníčkami děti z mateřské i základní školy a také z divadelního kroužku OKD. Návštěvníci si mohli během celého odpoledne koupit horké nápoje, štrůdl, chlebičky, palačinky a další. Ke koupi byly krásné výrobky místních dětí i pilných maminek. Výtěžek z prodeje těchto výrobků bude věnován mj. na charitu – konkrétně na

ugandského chlapce Davise, jehož ostopovická škola podporuje na jeho cestě za vzděláním. Během jarmarku bylo také možné splnit přání dětí z dětského domova na Vídeňské ulici. Pak už na pódiu vystoupil s krátkou promluvou troubský farář František Koutný, který s dětmi mluvil o smyslu Vánoc, a po něm už pan starosta spolu s dětmi i dospělými odpočítali moment, kdy se vánoční stromek opravdu rozsvítil a adventní čas nejen v Ostopovicích mohl začít.

Smutné Vánoce?

Vánoce a smutek, to přece nejde dohromady. Týdny před Vánocemi jsou prosyceny stupňující se radostí. Je to podobné očekávání narození dítěte. Radost zakouší rodiče a celá rodina spolu s příbuznými a přáteli. Předvánoční radost také spočívá v očekávání **narození Dítěte**. Jeho jméno bylo sděleno jeho nastávající Matce: „Dáš mu jméno **Ježíš**.“ Toto jméno zaznívá s rostoucí intenzitou zvláště v týdnech Adventu – Příchodu. Protože se jedná o slavnost příchodu malého dítěte, jméno zaznívá v odpovídající podobě – **JEŽÍŠEK**. A toto malé dítě, které si vybavíme jako ústřední bod roztomilé betlémské scény různých ztvárnění, se stává rychle předmětem konkrétních starostí. Jakou podobu bude mít, aby udělalo radost, jaké si dovolíme finanční ohodnocení? A potom už ve většině případů ta milá scéna končí. Upoutá zájem, jaká je – nejlépe prodloužená – **záruční doba** tohoto „**ježíška**“. Ten, který má pro nás **doživotní** záruku, vlastně **nadživotní**, nad rámec omezené pomíjivosti fyzického přebývání na zemi, už nás nenaplnuje zájmem. Máme jiné starosti a také *jiné radosti*. Jako by ten Ježíšek odešel z našeho světa. *Umřel?* To by mohlo být důvodem smutku, který vystřídá chvilkovou radost Vánoc.

V době mého působení ve zdejší farnosti jsem pokřtil 250 dětí. Z nich asi 200 pokřtěných dětí zná Ježíška jen jedenkrát ročně, když pak odchází na rok z jejich zorného pole rozbalením dárku. Nedostalo se jim přes slib rodičů poznání Ježíše, který je zárukou perspektivy života. Stojí za to vzít v úvahu, jak radost nenechat překrýt životem do neznáma. Všem přeji k tomu odvahu.

*Požehnané dny Adventu a Vánoc přeje
František Koutný, farář*

Foto: Petr Dubjak

Foto: Petr Dubjak

Nové kroje pro Ostopovice

Již delší dobu se snažíme o propagaci místního kroje. Nošení tradičního ostopovického bíláku má u nás dlouholetou tradici, ta se ale v posledních letech pomalu vytrácela. S radostí jsme proto uvítaly, když se na nás obrátila hlavní stárka s prosbou o zajištění místních krojů pro stárky na hody. Svitla naděje, že budeme moci znovu o hodech vedle jednotvárných kyjovských krojů obdivovat také krásu a variabilitu ostopovického bíláku. Vzpomínám si, jak jsme oslovovaly ochotné členky bývalého folklorního souboru, abychom zjistily, v jakém stavu jsou jejich kroje. Některé byly kompletní, někdy s dosluhujícími částmi, vždyť některé byly i stoleté. Některé části chyběly úplně a nebylo lehké je doplnit. Poskládat odpovídající počet kompletních bíláků byl úkol téměř nadlidský.

Proto jsme se rozhodly požádat pana starostu o zafinancování ušití osmi nových krojů, včetně chlapeckých. Zároveň jsme požádaly jménem obce Ostopovice Jihomoravský kraj o dotaci.

Náš projekt JmK oslovil, kraj ocenil jeho přínos pro rozvoj kultury našeho kraje a jeho kvalitu a připravenost.

Získaly jsme krásných 120 000,- Kč. (Pro vaši představu – ušití jednoho dívčího kroje stojí 36 000,- Kč, chlapeckého 14 000,- Kč.) Této finanční podpory si ceníme o to víc, že z 256 žadatelů byla více jak polovina ze seznamu vyřazena.

Oslovily jsme paní Jahodovou z Telnice, která se zaměřuje na šití krojů brněnského venkova. Aby byly naše nové kroje co nejpodobnější krojům dobovým, konzultovala náš požadavek s pracovníky Moravského zemského muzea. Brokáty, samety, satény, madeiry... Proběhl výběr materiálů a měření stárků. Na hodech jste už mohli vidět dva páry v nádherných nově ušitých dobových oděvech. S paní Jahodovou jsme se domluvily ještě na menších úpravách a pokračuje se v šití.

Chtěly bychom poděkovat panu starostovi Janu Symonovi a zastupitelstvu obce, že podporují naše projekty, a Jihomoravskému kraji za poskytnutí dotace, která přispívá k udržení kulturního dědictví kraje.

JaRaBa – Jana Kuklová

Adventní dílna

To, že se Vánoce nezadržitelně blíží, nám připomíná všudypřítomná výzdoba, vánoční reklamy a spousta akcí, které každým rokem začínají nějak dříve, neždá se vám?

Naše adventní dílna se letos konala 30. listopadu, na oblíbeném místě, s oblíbenou floristkou. Zázemím se nám opět stala školní jídelna. A jaké jsou letošní trendy a vychytávky ve výzdobě? To nám prozradila Jana Odrazilová a svým výtvozem mnohé z nás inspirovala.

V dílně vládla tvůrčí a přátelská atmosféra provoněná vůní jehličí a svařeného vína. Tvořili jednotlivci i celé rodiny, děti i dospělí. Kolik lidí, tolik adventních věnců a každý z nich je prostě originál! Tolik různých barev, ozdob, svíček – a tolik krásně vyzdobených domovů. Advent může začít...

Za KUK Ilona Paulíková

Babské hody

Od holčičky k babičce – to je moto, se kterým jsme se začátkem října po otevření nové knihovny začaly scházet každou neděli v podvečer. A kdo že se to schází? 24 žen a několik holčiček, které sdílejí společnou zálibu v krojích, zpěvu, tanci a hodových tradicích. Společně zkoušíme OSTOPOVICKOU BESEDU, kterou pro nás vytváří Barbora Opršálová společně s dalšími členkami z Hájku. Zpíváme u toho písně z Brněnska, učíme se o ostopovickém kroji a jeho jednotlivých částech a společně se tak vracíme k tradicím místa, ve kterém žijeme a ke kterému máme vztah, ať už tu některé z nás vyrostly, některé se sem přivdaly a některé jen přistěhovaly a snaží se tu „zapustit kořen“. Aby nám ty nácviky šly lépe, nechaly jsme si díky sponzorovi vyrobit krásná vyšíváná trička s folklórním motivem a ostopovickým srdíčkem. A kdy se budou Babské hody v Ostopovicích konat? 5. 10. 2024. Pokud by tedy měla nějaká žena, dívka či starší paní chuť si s námi zazpívat a zatancovat, jste zvány se k nám připojit.

Michaela Loupová

Fotky: archiv KUK, Ilona Paulíková

Pozdravení z naší školy

Byla cesta, byla ušlapaná...

První slova již vánoční písně, koledy, jsme si společně zazpívali před rozsvícením vánočního stromu. I ta naše cesta novým školním rokem je již ušlapaná.

Od září čas plyne opět velmi rychle. V říjnu jsme prožili společnou velkou akci 72 hodin s úklidem Ostopovic a brigádou v našem areálu. Poprvé jsme společně vstoupili na nový pozemek školy, do sousední stodoly a na velké nádvoří z ulice Družstevní. Posekali jsme trávu a začali přípravné práce na úpravách stavebních buněk. Již nyní máme od hygieny potvrzeno, že v těchto prostorách po drobných stavebních úpravách můžeme strávit celou dobu dostavby areálu. Bude zde jídelna ZŠ, zázemí pro vedoucí školní jídelny, pro pana školníka, výdejna a jedna učebna pro odpolední i dopolední výuku. Další detaily ke stavbě budeme průběžně zveřejňovat na základě domluvy se zřizovatelem. Již nyní počítejte s rozloučením se starou budovou školy. Pravděpodobně půjde o druhou polovinu března.

Od nejmladších dětí ve školce po nejstarší dospělé pilně pracujeme na dosažení našich cílů. Vedle tradiční výuky pokračujeme ve výuce mimo budovu, výuce v tématech,

výuce v pohybu. Učivo však musí vést postupně k vyššímu cíli, než jsou dosažené vědomosti, které jsou ale důležitým předpokladem. Tím je zodpovědný člověk, který se podle svých možností o sebe postará. A to nejen prací, ale i myšlením, chováním, samostatností, spoluprací. Každý z nás má jiné předpoklady, jiný talent, jiné nadání a v tom musíme naše děti rozvíjet, podpořit je.

Jsme rádi, že nás navštěvují studenti z pedagogické fakulty a jejich vyučující, i naši pedagogové na fakultě přednáší. Jsme rádi, že můžeme poznávat naše Ostopovice a pozorovat různé proměny a novinky, novou knihovnu, výstavbu nové ulice na „Bosonce“. Můžeme být přítomni vítání občánků, úklidu významných míst před státním svátkem, pozorovat usínající přírodu a mnohé další.

Adventní jarmark a rozsvícení vánočního stromu, to byla akce velké spolupráce zástupců kulturní komise, obce a školy. Za školu se zúčastnili nejen děti a žáci, ale i všichni zaměstnanci, a zapojilo se mnoho rodičů, kteří sestavili i kapelu. Určitě je to velký důkaz toho, že jsme spolu rádi a vzájemně si důvěřujeme. Výdělek, který je přes 20 000 Kč, bude rozdělen mezi školu a našeho adoptovaného bratra Davise v Ugandě.

Nechceme zapomenout na významnou návštěvu. Pozvali jsme si na besedu jednoho z nejstarších občanů Ostopovic, pana Václava Dudu s dcerou Marií Šmídovou. Pan Duda nám povykládal o svém mládí a o práci v zemědělství. I touto cestou panu Dudovi děkujeme a přejeme vše dobré k životnímu jubileu.

Za všechny zaměstnance školy nám přejeme požehnané Vánoce a radostný vstup do nového roku. Pro školu, ale i pro Ostopovice a tím pádem i pro každého z nás to bude rok přelomový. Tak se těšme společně.

*Vedení školy Ivana Bláhová,
Jakub Gottvald, Petr Juráček,
Petra Turečková*

Zemědělství dříve a dnes

Občas kolem sebe slyšíme, že mládež už není co dříve. Že se bojí práce, že se neumí postavit k práci. Může být za tím chyba i nás dospělých. Možná vzpomínáte, že podzim byl na vesnicích ve znamení vybírání brambor, trhání řepy, sklizení plodů naší práce. A to jsme chtěli předat i žákům naší školy.

Popíši a vysvětlím rozdíl zemědělství v minulosti a dříve. Porovnám mapy polí z roku 1952 a dnes. Pracuji na poli. Vážím a počítám množství sklizených brambor. Naslouchám a pokládám otázky. Vypracuji souhrn informací. Vážím si lidské práce.

Cíle, které jsou pro žáky určitě důležité. Nejen pro školní učivo, ale především pro život.

Setkání s panem Václavem Dudou a jeho dcerou Marií Šmídovou ve škole byl silný zážitek. Vykládání o práci

sedláků před 100 lety. Vždyť Ostopovice byly stejně jako většina vesnic sedlácká vesnice. Lidé se živili vlastní prací na poli, v domácnosti. Své přebytky prodávali na trzích. Kolektivizace v 50. letech minulého století. Lidé museli odevzdat svůj dobytek. Svoji krávu tak museli podojit v kravíně a pak si mléko koupit v obchodě. Jak velká změna v myšlení a přístupu k živé i neživé přírodě. Následné scelení půdy, rozorání cest a malých zahrádek. To vše je možné dohledat díky historickým mapám. Důkazem nám může být velký lán pole po pravé straně u silnice na Moravany. Meliorace a těžká technika na polích. Vybudování nové Šelše v 60. letech. A také změny přímo v Ostopovicích – stavba kravína a vepřína, chov slepic za 1. mostem, traktorová stanice na Lípové a další. Z původních gruntů sedláků dodnes zůstávají jen zbytky.

A naopak současnost. Malá rodinná farma Jakuba Doležala v Troubsku. Jakub dnes obdělává i část polností v katastru Ostopovic. Má malé hospodářství, chová i kozy, pěstuje obilí, brambory a další plodiny, které průběžně prodává. Ukázal nám své stroje. Společně jsme vyoralí a posbírali přes 300 kilogramů brambor a svezli se na vlečce. To, co dříve bylo běžné, můžeme zažít i dnes. A co řekl o své práci mladý farmář? Pečuje o svěřené pozemky tak, aby je jednou mohl předat svým dětem. To je silné poselství dalším generacím. Děkujeme oběma pánům.

Za pedagogy školy Petr Juráček

Fotky: archiv MŠ a ZŠ Ostopovice

Vybráno z prací žáků 5. ročníku:

Pan Duda aneb historie zemědělství

Pan Duda je moc milý a přívětivý pán, který byl u nás ve škole na exkurzi o historii zemědělství. Byl u nás 11. 10. 2023. Panu Dudovi je 89 let a 90. narozeniny má 5. 12. 2023. Na jeho pokročilý věk je stále čilý a zdravý. Také si rád povídá o historii, a proto přijel za námi do školy. Pan Duda se narodil 5. 12. 1933 a přežil 2. světovou válku. Také padla řeč na JZD a komunisty. Když přišli komunisté, tak všem sedlákům (včetně Dudových) zabavili jejich malá políčka, která jim scelili a řekli: „Všechno bude všech!“ Poté, co pan Duda a jeho rodina přišli o svá pole, tak aby se užívali, musel jít Václav Duda pracovat do JZD (JZD = Jednotné Zemědělské Družstvo). V JZD pracoval v traktorové stanici v Ostopovicích na ulici Lípová. Traktorová stanice na Lípové patřila pod JZD Střelice. Pan Duda přišel s nápadem vykopat šelši, což se díky němu poté stalo. Ale šelše postupně zarostla a hráz nefungovala. Oprava proběhla v roce 2009. Dnes ale do šelše už neteče žádná voda a zarůstá rákosím. S panem Dudou se s námi setkala i paní Marie Šmídová, což je dcera pana Dudy. Jen pro zajímavost, lidé používali zemědělství už od starověku. Pan Duda pracoval také doma na domácích pracích např.: umývání nádobí, starání se o dobytek atd... Na polích pracoval s různými stroji. Práce v jeho mládí byla mnohem obtížnější než dnes.

Antonín Loup

Mezi hlodavce na poli patří např.: křeček polní, hraboš polní, myš domácí, atd. Hlodavci jsou zdaleka nejpočetnější řád z celé třídy savců. Většinou jde o menší živočichy. Hlodavci na poli škodí hlavně na jaře a na začátku léta, protože žerou semena. Můžou ale uškodit i na podzim. Pátáci byli na začátku října v Troubsku u pana Doležala, měli malý program a při sbírání brambor viděli několik děr. I vy můžete vidět pár děr, když půjdete ven na pole.

Martin Branný

Jakub Doležal pěstuje semínka pomocí secího stroje, sklízí zase pomocí stroje, který to vysbírání, a pan Doležal to potom přebírá (to, co je dobré a co ne). My jsme si vyzkoušeli sbírat brambory ručně. Má traktor, který je o dva roky mladší než on. Má stříšku, pod kterou má kupky sena. Pěstuje: řepu, různé druhy obilí, mrkev, brambory atd. Má kozy, kuřata a slepice a rybičky (ryby). Bydlí v Troubsku jako já.

Zuzka Valová

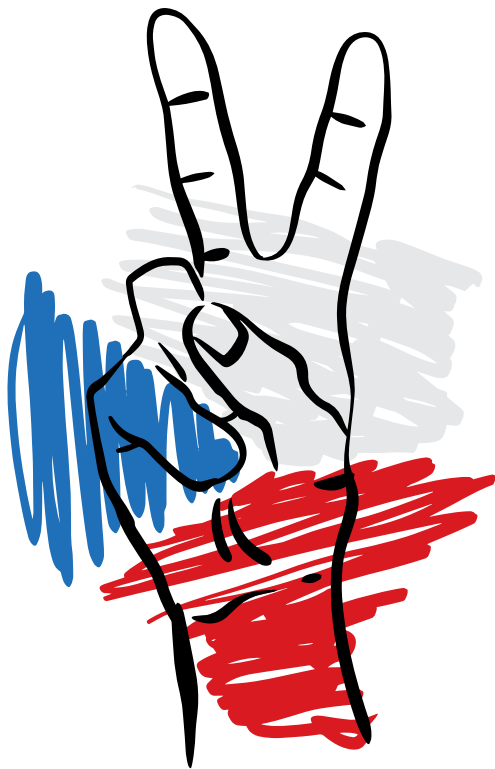
Pan Doležal používá moderní stroje např. traktory a kombajny. Má také staré stroje např. pluh, které nám ukázal, když jsme u něj byli na prohlídce farmy. Pan Doležal má hodně zvířat např. kozy, kuřata a ryby. Taky má pole, kde pěstuje brambory, dýně a další zeleninu na prodej. V naší moderní době sázíme různými stroji obilí a další, ale naši prarodiče měli ruce, malé stroje a koně.

Elizabeth Milerová

Ze setkání s nevidomou paní Petrou

Paní používá psa nebo hůl. Pes chodí do psí školy rok. Pro vodící psy musí vybrat klidná plemena. Pes může odnést různé věci a zastaví se na přechodu. Bílá hůl je pro nevidomé, červenobílá pro hluchoslepé. Moje praprababička byla také nevidomá.

Šimon Bartók

Výročí 17. listopadu

**Porovnali jsme život před rokem 1989.
Čeho si všímáme, čeho si vážíme
v našem životě a v naší České republice?**

Mohu chodit do školy.
Jsme svobodní.
Máme naši zemi rádi, musíme ji chránit.
Jsem ráda, že se tu neválčí.
Máme dostatek jídla.
Vážím si své rodiny, máme jídlo, pití, vzduch.
Jsme v NATO.
Máme zajímavou historii a dobré sportovce.
Že je tu demokracie.
Je pro mě důležité zdraví moje a blízkých.
Máme tu super školy.
Mám ráda Česko, i když tu není moc sněhu.
Máme zajímavý jazyk a nosíme ponožky v sandálech
na výlety, jíme řízky s chlebem a hořčicí.
Nejsme chudí.
Není u nás tolik národností jako v jiných státech.
Máme svobodné volby.
Můžeme cestovat.
Máme kde bydlet.
Máme zdravotnictví a léky.
Vážím si mnoha věcí – míru, domova, rodiny,
přátel, bohatství, školy, jídla a pití.
Že jsem na tomto světě a mám rodinu.

(názory žáků 5. ročníku)

Podzim otevřel vrátka

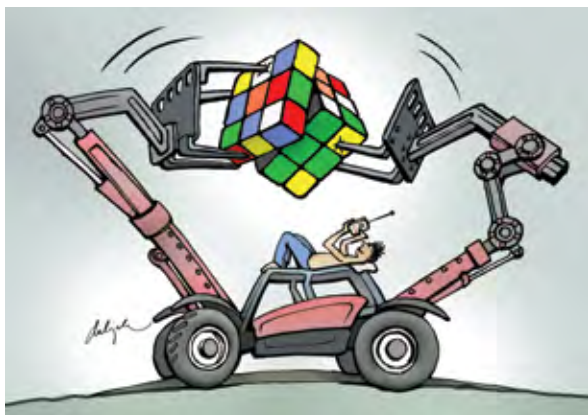
Od začátku školního roku už uběhly téměř tři měsíce a dění ve školce je v plném proudu. Podzim se nyní předvádí ve své plné kráse a my už se pomalu začínáme připravovat na příchod vánočních svátků. Každý týden chodíme na vycházku poznávat Ostopovice. Všimáme si změn v přírodě a podzimní výzdoby, učíme se chodit přes přechod a zdravít kolemjdoucí, hrajeme pohybové hry. Velkým zážitkem bylo stopování sv. Martina, kterého se zúčastnily všechny třídy. Aktuálně s dětmi nacvičujeme na besídku, aby své dovednosti mohly ukázat rodičům. Myšky společně uvaří Vánoce, Ježekci navštíví betlém a Žabky zahrají pohádku o Zlatovlásce.

V prosinci nás čeká vánoční jarmark, na který tvoříme výrobky k prodeji. Každoročně přispívají i někteří šikovní rodiče. U kapličky zazpíváme vánoční písničky a budeme se těšit z příjemné atmosféry nadcházejících svátků. Zkrácené dny a pošmourné počasí dávají vědět, že zanedlouho se na děti přijde podívat Mikuláš s anđelem. Budeme ho s dětmi nedočkavě očekávat. Snad i letos nechá čerty za dveřmi.

Klidné vánoční svátky přejí děti a paní učitelky MŠ

Fotky: archiv MŠ a ZŠ Ostopovice

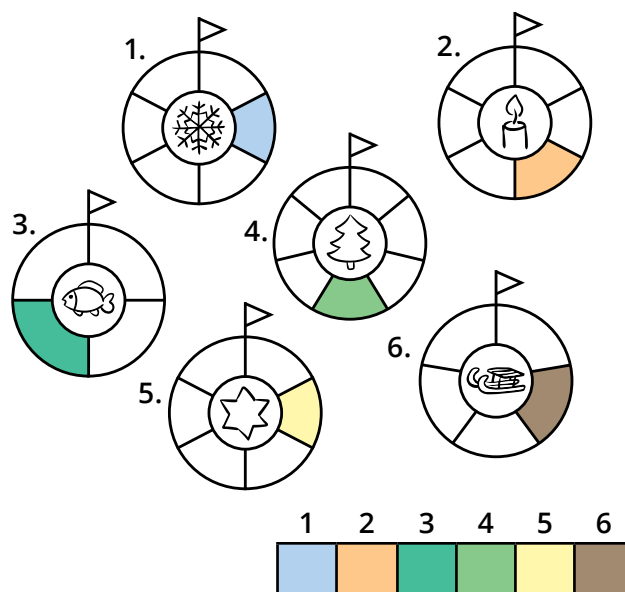
Agrofóry Petra Dubjaka

1 Jak se jmenuje program pro děti, který probíhá jednou za měsíc v pondělí od 15 do 18 hodin v nové knihovně?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
S		S		S		S		S	
Y		Y		Y		Y		Y	

1. Ostrý kus skla
2. 365 dní (množné číslo)
3. Přemet
4. Pohyby malířova štětce nebo bujaré večírky
5. Část výbavy žokeje nebo místo mezi dvěma vrcholy v horách
6. Těž
7. Osolený
8. Zadní části chodidel
9. Velká sladkovodní ryba
10. Obyvatelky ostrova na severozápadě Evropy

2 Na které ulici se nachází nová knihovna?

Skupinové focení je vždy o překonání studu a vědomí, že teď je na vás upnutá pozornost všech, říká Roman Franc

Brněnský fotograf Roman Franc se na začátku října osobně připojil ke slavnostnímu zahájení provozu ostopovické knihovny a zprostředkoval hostům nezapomenutelný zážitek, když v podzimním podvečeru zrežíroval hromadné focení s amplionem v hrsti a desítkami dobrovolníků na střeše.

**Výběr z jeho série skupinových portrétů
Grupy je první výstavou v novém prostoru
a zdobí stěny kulturního sálu dodnes.
Velkoformátový portrét ze zahájení
se vyjímá na speciálním místě u vchodu.**

Na rozhovor se setkáváme jednoho prosincového dopoledne, umělec má volnou chvíli před návštěvou zubní ordinace.

**Začnu trochu od lesa – víte, že chodíme
ke stejnému zubaři?**

Jako ke kterému jdu teď? To fakt víte? Ještě nevím, jestli k němu budu chodit. Záleží, jestli bude hodnej, dávám mu šanci.

**Pokud mě sociální sítě neklamou, myslím,
že jste se potkali docela nedávno na docela
nepravděpodobném místě, že?**

Je to tak, to bylo docela bizarní setkání. Měl jsem výstavu v Bukurešti, byl jsem tam týden a pak jsem chtěl odjet do tří českých vesnic v Banátu darovat fotografie. Najednou mi napsal nějaký borec na WhatsApp, poslal mi fotku reklamního banneru na tu moji výstavu v Bukurešti a zeptal se, jestli tam jsem, jestli nechci večer jít na pivo. Nevěděl jsem, kdo to je, tušil jsem možný směr, ale neznal jsem ho, a tak jsem mu napsal, že bych rád, ale že už jsem na cestě pryč. On se zeptal, kam jedu, tak jsem mu řekl, že do Banátu, on se zeptal kam, tak jsem mu napsal, kam jedu, načež se zeptal, jestli může přijet, na to jsem mu odpověděl, ať přijede, a byl jsem si jistý, že to je nereálný. A on pak napsal, že už vyjel, no. V tu chvíli jsem si jen pomyslel: „Ty vole, co to je za borca? Asi nějaký blázen, ještě zubař, tak k tomu já nikdy nebudu chodit.“ Ráno jsem přijel z Bígru dolů k Dunaji, kde jsem měl sraz s mým známým, a tam už v autě seděli oba dva. Dali jsme mu šanci. Ukázalo se, že umí nasazovat řetězy, čímž u nás prošel, a i jinak byl v pohodě. Nakonec jsem si řekl o termín za to, že ho svezu do Brna. Ale překvapuje mě, že to víte.

**Jsme kamarádi ze střední. Na vaši společnou
příhodu jsem narazila u něj i u vás na Facebooku.
Když jsme se domlouvali na naše setkání a chtěl
jste se sejít poblíž zubaře, bylo mi hned jasné,
ke komu asi jdete. Mě na tom pobavil ještě jeden
detail – poprvé jste se potkali už na slavnostním
zahájení provozu ostopovické knihovny, pózuje
tady na fotce. Stává se vám často, že se k vám
znají lidé z vašich fotografií?**

Moc konkrétních případů si teď nevybavuji. Stávalo se mi to tady u zametačů ulic (ukazuje na fotku, pozn. red.), měl jsem takové období, kdy jsem chodil hodně brzo ráno fotit do města, tak jsme se zdravili, mávali na sebe. Je fakt, že z kolektivů mám lidi, co si mě pamatují.

**Protože jim zprostředkováváte významný
společný zážitek.**

Významný zní hodně vznešeně... Kolektivní, to ano a to je pro mě důležité. Jestli byl významný, se ukáže až posléze. Teď se mi to stalo ve slévárně UXA. To je taková zajímavá továrna v Brně, která je tady od roku 1890 nebo 1900, tak nějak. Přežila dvě války, komunismus, devadesátá léta, privatizaci, všechno. Našli starou společnou fotku z doby založení továrny a oslovili mě, jestli bych to nechtěl zopakovat. Rok a půl jsem jim to sliboval, nebyl jsem si jistý, jak to udělat. Pak jsem dostal nápad, domluvil jsem se s vedením a objednali jsme sto řízků s bramborovým salátem, udělali jsme hostinu v jejich jídelně, tam jsem vyfotil první fotku. Všech sto dělníků, co tam dělá. Jsou to asi dvě nebo tři ženy, jinak samí chlapi odevšad, Ukrajinci, Rumuni, Moldavci, Romové, nějakí Češi, nějakí Indové, takový zajímavý charakter. Vyfotil jsem je během toho dne na třech místech. A pak za mnou chodili, děkovali, cítil jsem z jejich reakcí, že jim to přišlo důležité. Teď chtějí udělat vernisáž, připravují se na to, budou tam oni, bude tam pivo, nikdy vernisáž nezažili... To prostředí je zajímavé i pro mě. Nikdy jsem neměl vernisáž v jídelně vedle várnice na čaj a mikrovlnku, přijde mi dobré, že to je místo, kam všichni chodí každý den, fotky tam budou na očích, můžou na ně pozitivně působit.

Na focení Posledního Zbrojováka jsem se chystal rok

**Jste spojený i se Zbrojovkou – jste spoluautorem
knihy Fenomén Zbrojovka s výběrem z 80 000
archivních negativů, které jste našel.**

Jak jste je našel?

V jednom ekodvoře v Brně, kousek od Zbrojovky. Už je to dávno, patnáct let. Chodili jsme se spolužákem do Zbrojovky fotit, šmejdít, někdy neoficiálně, někdy jsme si od správce půjčili klíče, část míst bývala zavřená, část otevřená. Jednou jsme uprostřed jedné budovy, kam jsme lezli strašně dlouho, našli archiv, poházené fotky a negativy. Pak jsme něco vezli do ekodvoře a zrovna tam někdo něco vyhazoval, zaujalo mě, že to vypadalo jako skleněné fotografické desky, a ono to bylo ze Zbrojovky. Myslím si, že si někdo pronajal nějaký prostor na dílnu, nepřišlo mu to důležité a rozhodl se to vyhodit. My jsme negativy schovali a po dlouhé době jsme je oživil. Publikaci vydal TIC Brno a pracovalo na ní hodně lidí. Já jsem to vedl společně s tím mým kamarádem, grafickým designérem Jožkou Ondrikem, utvářeli jsme celkový koncept. A povedlo se, kniha má super ohlasy i ve světě. Teď například pojedou na přednášku do Berlína, kde ji chtějí dávat za vzor, jak se mají zpracovávat archivy starých podniků.

Jak vznikala fotka Poslední Zbrojovák?

Shodou náhod fotím v TICu párkrát za rok ilustrační fotky na téma „co všechno se dá v Brně dělat“ a mám v tom úplnou volnost. A protože jsem žil Zbrojovkou, věděl jsem, že na podzim už bude nějak fungovat, že vyjde kniha a dělají se návštěvy areálu, udělal jsem to takhle. Šlo o docela těžké focení. Chystal jsem se na něj rok, vymýšlel, jak to udělat, objednával padesátimetrový plošiny... Stálo mě to hodně peněz, než jsem si vůbec zjistil, jestli se po vrchu dá chodit. Musel jsem zapojit horolezce, protože mně ve Zbrojovce tvrdili, že se člověk propadne, a mně to nedalo nevyzkoušet.

Kdo je poslední Zbrojovák?

Poslední Zbrojovák měl být symbol, měl to být člověk, který tam dělal a má k tomu vztah.

Mínil jsem tím taky to, že Zbrojovka jako podnik sice už zanikla, ale teď zaniká i fyzicky. V době, kdy jsem to fotil, se dobourávaly poslední haly, které tam ještě byly. Zůstaly jen dvě. Tak jsem si našel Zbrojováka, kterého znám, my jsme totiž předtím dělali interview s desítkami bývalých zaměstnanců a chtěl jsem použít jednoho z nich. On svolil, ale nevěděl, jestli to zvládne. Tři dny před focením jsem přistavěl žebříky a postupně jsme se snažili každý den vylézt výš. Napřed na střechu, pak pod tu kostku, pak až k té kostce... A vypadalo to, že to dá, ale den před focením řekl, že to asi nedá. Takže jsem musel zaimprovizovat a poprosil jsem svého kamaráda Gabriela Fragnera, jehož tatínek Benjamin Fragner založil v Praze institut, který se věnuje industriálnímu dědictví (Výzkumné centrum průmyslového dědictví FA ČVUT, pozn. red.). Mají to v rodině, žijí industri-

álními památkami, takže se to nějak propojilo. Sehnal jsem i originální montérky, které nosil do práce jeden zaměstnanec, snažil jsem se, aby to bylo co nejvíc autentické, i když takový detail na té fotce není vidět.

Vrátím se ještě k Rumunsku. V Bukurešti a předtím v Temešváru jste vystavoval právě Grupy, ale poprvé v rámci této série byly vystaveny nové snímky obyvatel všech vesnic Banátu, které jste fotil letos v létě. Jak vznikaly, jak došlo na tu myšlenku?

Banátu jsem se dlouho vyhýbal. Do Rumunska jsem jezdil dlouho, mám totiž spolužáka z gymnasia, který tam vyrostl, a tak jsme tam hned po střední jezdili furt, nicméně do jiných oblastí. Banát jsme měli za turistickou oblast s množstvím lidí, které člověk nechtěl vidět.

Ke třicátinám jsem Banát dostal jako dárek od své ženy. Díky tomu jsem zjistil, že je vlastně super. Sice částečně takový, jak jsem si myslel, ale zároveň tam je pořád prostor, aby člověk mohl zažít věci jinak, po svém, podle toho, co ho zajímá a co chce objevit. Nějakou dobu jsme pak s Jindrou Štreitem dělali v jedné z těch vesnic, v té nejvzdálenější, kde to šlo (Šumice, pozn. red.), fotografické dílny. Vznikla tam přátelství, studenti si s místními píšou. Jen já jsem pořád nevěděl, jak se jako fotograf zapojit, co můžu Banátu nabídnout. Až se mi rok a půl zpátky ozval místostarosta ze Svaté Heleny. Řekl mi, že bude výročí 200 let od založení vesnice, že jsou nejstarší a postupně budou slavit i ostatní vesnice. A chtěl, abych přijel udělat společnou fotku celé vesnici. Snažil jsem se ho odradit, že je to se mnou komplikované, abych si otestoval, jak to myslí. Společně s jednou českou učitelkou, Klárou

Jíchovou, mě přesvědčili, že o to stojí přesně tak, jak to dělám. Už mou práci trochu odněkud znali. A tak jsme se domluvili. Souběžně jsem se tehdy bavil s ředitelem českého centra v Bukurešti Robinem Ujfalušim, líbilo se mu, co dělám, a přemýšleli jsme, jak se protnout. A když jsem se začal chystat do Svaté Heleny, navrhl jsem mu, co kdybychom udělali fakt všechny vesnice, protože ony postupně budou mít výročí příští rok a přespříští rok... Zkrátka je teď to období, kdy všechny vznikly. A jemu to přišlo jako skvělý nápad, vzal si to za svoje a pomohl mně, sehnal prostředky, zajistil, že jsme tam mohli jezdit. Strávil jsem v Rumunsku celkem dvanáct týdnů, osm až deset týdnů jsem fotil, k tomu nějaké obhlídky a výstavy. Takže to bylo docela náročné a bez něho bych to vůbec nedokázal, ono to stálo dost peněz. Pomáhaly také vždy přirozené autority z těch vesnic, učitelé nebo faráři, osobnosti, co mají v komunitě vliv. Díky nim se mně povedlo v každé vesnici domluvit a vše zorganizovat. Taký díky našemu vlastnímu působení, kdy jsme tam vždycky celý týden nějak čarovali.

V Banátu bylo focení vázané na neděle, kdy lidé chodí do kostela

Jak taková příprava na skupinovou fotografii celé vsi probíhala?

Bývá to různé. Pokaždé si dělám velké plány, že potřebuji deset dnů, čtrnáct dnů. Pak se to smrskne na to maximum, co si člověk může dovolit. V každé vesnici jsme nakonec strávili týden nebo pět dnů. Dobré bylo, že už jsem většinu znal, věděl jsem, jak vypadají, znal jednotlivé lidi. I tak, aby se podařilo přitáhnout celou vesnici, jsme museli vymýšlet, kde a kdy fotit, za jakého světla, a navázat to na nějakou událost. Brzy jsem zjistil, že focení bude vázané na neděle, kdy chodí do kostela. To mi třeba na začátku nedošlo. Myslel jsem si, že zvládnou dvě vesnice za týden, jednu v úterý, druhou v pátek. Ale nakonec jsem musel každou fotku fotit v neděli. Lidé to tam tak mají nastavené. Focení pro ně nebylo natolik důležité, aby změnili pracovní návyk. Když chce mít člověk dobrý výsledek – účast, atmosféru, kterou to zanechá, a samozřejmě samotnou fotku – musí se v něčem přizpůsobit a v něčem zase lidem ten směr udat. Takže jsme vždy přijeli a chvíli tam působili, mluvili s lidmi, místními autoritami, testovali jsme, jestli o chystaném focení ví, vylepovali jsme plakátky, šířili jsme to přes Facebook... jakkoliv to šlo. Nakonec vždy přišla většina lidí. Nikdy ne úplně všichni, někteří chtěli a nemohli, někteří nechtěli. A my jsme se domluvili, že nikoho nebudeme nutit. Hezké je, že poté, co viděli výsledek, se teď ozývají, je jim líto, že na fotce nejsou, chtěli by to zopakovat.

Dobrá zpětná vazba!

Přesně tak. I mně by se líbilo to někdy zopakovat, třeba každých pět let. Protože ony se ty vesnice budou dál měnit.

Zarezonovalo mi kurátorské slovo Jiřího Pátka z Ostravy, který vaši práci srovnává s fotografováním z raných dob média, cituji: „kdy fotograf putoval za zákazníky a kdy bylo stisknutí spouště vyvrcholením události, jemuž předcházela řada malých soukromých rituálů, během nichž si měli všichni zúčastnění šanci uvědomit, kdo jsou a kam patří.“ Vy jste právě z Banátu sdílel krátké video z příprav, kde hraje na housle Petr Mička. Okomentoval jste to v podobném duchu, že každé společné fotografii něco předchází a pak se to na ní zafixuje. Je pro vás důležité tyto momenty před vlastním focením spoluutvářet? Plánujete je?

Ano, vždy to promýšlím. V Banátu jsem na některá místa bral Petra Mičku, což je můj kamarád. Chtěl jsem, aby si poslechl hudbu místních, zároveň jsem věděl, že sám bude moct nějak přispět. Takto jsme například uspořádali hostinu po focení s českou hudbou a společným zpíváním. Jinam jsem vzal českého faráře Honzu Hanáka, který udělal českou mši. Dvakrát nebo třikrát jsem vzal spisovatele Matěje Hořavu, který o Banátu napsal knížku Pálenka, vydalo ji nakladatelství Host a získala Magnesii Literu. Ve Svaté Heleně jsme objednali hudbu a přesvědčili jsme jednoho chlapíka, aby vytáhl

zmrzlinový stroj, aby z toho byla taková slavnost. Vždy se v tomto směru snažím, protože focení zabere dlouho a lidi většinou nejsou vycvičení to vydržet. A protože to podle mě přispívá k pozitivnímu zapamatování toho okamžiku. To jsou takové věci, o kterých se moc neví. Ale je pro mě důležité vždy mít u sebe někoho, kdo to celé pomáhá udělat zajímavější a s ohledem na místní lidi. Jako fotograf se snažím naplnit svoji vizi, ale nemůžu u toho zapomínat, že to dělám pro ty lidi, chci, aby cítili, že je to jim na památku. Proto se jim přizpůsobuji. Spousta českých fotografů, včetně těch známých, v Banátu nechala špatnou stopu. Lidi si je dodnes pamatují, ví, jak se jmenují. Kvůli svému chování znemožnili fotografování dalším. Místní už jsou na to alergičtí, nesnáší to. Pamatují si, kdy tam během nějakého pohřbu nejmenovaný český fotograf fotil nebožtíka v rakvi tak necitlivě, že to všem vadilo. Nosí to v sobě. Pro mě být úspěšný neznamena jen získat fotku, ale i zanechat dobrou stopu. A když se to povede, je to super.

Souvisí tohle vytváření přátelských vztahů s touhou se na ta místa vrátet? Máte návraty radši než objevování nových míst?

Neobjevuju nová místa plánovaně, vždy to s něčím souvisí. Zároveň mám rád stabilitu a těší mě, když vznikají dobré vztahy, proto se pak vracím, když je to v mých možnostech.

Občas buším do zavřených dveří

V létě jste se vrátil také do Nového Mexika, kde jste před lety s Pavlem Jurdou spolupracovali na dokumentu a knize Jmenuji se Hladový Bizon (vydáno v roce 2016, pozn. red.). Jaké to bylo?

Dlouho jsem tam nebyl. Dřív jsem tam jezdil často, každý rok od natáčení filmu, poznával jsem to tam, chodil s mladými Navahy na diskotéky, fotil krajinu, Černý kůň (medicinman z kmene Navahů, pozn. red.) mi ukazoval navažské obřady a nakonec mě adoptoval za svého syna. To mi změnilo život, vzniklo tam pro mě něco důležitého a cenného. Poslední tři nebo čtyři roky jsem si tam ale bohužel cestu nemohl dovolit – z časových, finančních i jiných důvodů. Letos jsem měl výstavu v Arkansasu a cítil jsem už silnou potřebu se vrátit. Podíval jsem se, že do Shiprocku je to jen 1200 mil, tak jsem naplánoval cestu aspoň na pár dní. Návštěvu mého navažského otce. Taky tam mám ještě takového bráchu, Sašu Stipsitse, což je spoluautor první knížky s Cílkem (Krása je rozmanitost plazů, pozn. red.), člověk, který je původně z Rakouska, dlouho žil v Novém Mexiku. Je starší než já, Černého koně poznal mnohem dřív a pomohl mi se do toho prostředí dostat. Nakonec mi výlet vyšel jenom na jeden den, protože jsem musel zůstat dýl v Arkansasu a pak už jsem měl jet do Houstonu. Takže jsem si půjčil auto

a jel šestnáct hodin non-stop do Shiprocku. Šel s Černým koněm na večeri, na procházku po poušti, zažili jsme krásné chvíle, vyprávěl mi o určitém typu navažských modliteb a vztahu k zemi a rostlinám, pak mně udělal obřad, daroval mi náramek, který nosil celý život, takový navažský stříbrný šperk s tyrkysy, ty jsou pro ně víc než zlato. Zlato zavedli až běloši. Další ráno jsme koukali na východ slunce, protože to je pro Navahy důležité, chvíle před východem, než se slunce narodí. A pak jsem odjel, pět hodin jsem jel autem do Albuquerque a odtam letěl do Houstonu, kde jsem už měl pracovní schůzky, takže jsem byl zklamaný, že moje návštěva byla tak krátká, ale nelituji toho, protože pro mě velmi důležitá. Chtěl bych tam jet na jaře znovu, pořádně.

Často mluvíte o velké roli naivity a náhody v tom, co se vám děje, já tam ale taky vidím velkou míru vytrvalosti, kterou by spousta jiných neměla. Například právě na vašich cestách do Ameriky, kam se vracíte přes deset let, přestože na začátku jste šel na dřev, vydal jste se z peněz, zažíval mnohá odmítnutí, ale vytrval jste a loni se dočkal velkého úspěchu, když se 35 vašich fotek dostalo do Knihovny amerického Kongresu. Kde se ta nezdolnost bere?

Naivita a náhoda mají v mém životě opravdu důležitou roli, ale vytrvalost a uprtnost taky. Mám to asi vrozené. A má to své výhody i nevýhody. Člověk na jednu stranu věci nevzdá a dotáhne je, přechká nástrahy, nevzdá to a díky tomu něco vznikne. Někdy ale člověk zažívá věci, které ho štve a trápí a nemůže je pustit. Občas buší

do zavřených dveří někde, kde o něj nikdo nemá zájem, a komplikuje si tím život. Mám svou osobní teorii, že to souvisí se sportem, který jsem dělal dříve hodně intenzivně. Ve sportu člověk musí vydržet, nevzdat to v půlce, jinak nikdy ničeho nedosáhne. Tohle se mi přeneslo do pracovních věcí a vlastně i do osobních, lidských.

Co vás těžké začátky v USA naučily?

Že fotograf musí vytrvat a tvořit to, čemu věří. A zároveň umět dát o sobě vědět a najít své publikum, aby se byl schopen focením uživit, nebo umět zajistit si příjem jinak a nemuset se tím živit.

Vy jste své první americké publikum našel na blešáku v New Yorku.

Ano, a právě díky tomu blešáku jsem si uvědomil, že to, o co jsem se předtím snažil, nacpat se do institucí, které mají svých starostí dost, byl úplně blbý směr, který mi nebyl komfortní. Uvědomil jsem si, že mé místo je mezi normálními lidmi, jednotlivci, kteří o mou tvorbu mají zájem a chtějí si povídat. Baví mě s nimi komunikovat přímo a vědět, že má práce má nějakou odezvu. Ty ostatní věci potom přijdou.

Je dobré se dostat na hranu zaběhlých očekávání

Komunikace s lidmi je vaše silná stránka právě i u přípravy na skupinový portrét. Bylo pro vás těžké se to naučit?

Doteď to pro mě není samozřejmá věc, kterou bych neřešil. Vždycky je to o boji se studem a vědomím, že teď je na vás upnutá pozornost všech. Ten okamžik, kdy lidi začnou přicházet, vy jste tam schovaný, pozorujete je a víte, že za pět minut už musíte něco začít dělat, vzít si slovo, začít křičet, oslovovat lidi a prosit je, nějak je motivovat, je náročný, ale je důležité to překonávat a vystoupit z komfortní zóny.

V Ostopovicích jsem měla štěstí zažít, jak s celou skupinou pracujete. Vybrané lidi jste posouval, kam bylo třeba, žádal, aby si sedli do svahu nebo lehli na zídku, vylezli na střechu nebo se z ní rovnou slanili. Co všechno lidi pro dobrou fotku udělají? Jak často narážíte na jejich limity?

Pro mě není smyslem někoho někam přeprat, i když to tak někdy může vypadat, že si vymyslím a zkouším, co lidi vydrží. Ale nerad bych, aby to tak bylo pochopitelné. Pro mě ta fotka potřebuje mít určité elementy, které ji utvoří, ukotví nebo ji někam posunou. A k tomu je potřeba vždycky zkusit odhadnout, kde jsou limity toho, co si v danou chvíli člověk může dovolit. Ať už k jednotlivcům, nebo k celé skupině. Dobré je, když se pove-

de dostat se přesně na hranu zaběhlých očekávání, nebo i mírně za ni, ale nikdy bych to nechtěl přehnat. Protože není smyslem, aby lidi měli pocit, že si z nich dělám legraci. Když se povede odhadnout míru, i ti lidi to vnímají speciálně a pak to i pochopí, když uvidí výsledek.

Představuji si, že na skupinových portrétech musí být spousta detailů, které možná i vás samotného překvapí až při vyvolávání snímků, baví vás je zkoumat pod drobnohledem?

Detaily jsou pro mě naprosto zásadní. Řeším detaily dopředu, plánuju vše, co vím a vidím v době přípravy, zvažuji i věci, co by mohly nastat, a pak je třetí složka věcí, které člověk neodhadne a neví. Ty musí být připravený řešit na místě a nějak se s nimi vypořádat. Bývám z toho vnitřně strašně nervní, aby focení dobře dopadlo a abych si mohl říct, že jsem udělal vše, co se dalo. A samozřejmě, že se do fotky často propíšou věci, se kterými nepočítám, objeví se náhodně nebo mi utečou. Vždycky do toho vstupuje element překvapení.

Máte teď v hlavě nějaké nové projekty?

Mám, spoustu. Víc než dokážu zvládnout. Mám takový papír, kam si je píšu. A vždycky, když se na něj podívám, polije mě pot, kdy a jak všechno zvládnou.

Co máte na vršku toho seznamu?

Takový největší projekt aktuálně je kniha a výstava, co se jmenuje Deníky české společnosti. Chci zachytávat jevy v naší společnosti, které ji formují. A pracovat s fotografy a sociology, kteří tyto jevy budou popisovat a doplní fotky textem.

Působíte jako člověk, který je hodně v pohybu, rozkročený mezi kontinenty. Focení je asi takový ostrůvek, u kterého se můžete zastavit, protože je pomalé a vyžaduje soustředění.

Máte i jiné podobné ostrůvky, díky kterým dokážete zpomalit?

Asi cvičení. Snažím se cvičit. Před rokem jsem začal chodit do Sokola. Dřív jsem hodně běhal. Paradox je, že za to, že jsem tak rozkročený, může právě ta fotka a věci s ní spojené. Zpomaluje mě jen v těch okamžicích focení, ne v životě.

Vytváří to dobrý balanc?

Ne úplně, potřeboval bych si to umět líp hlídat. Ale už mám takovou povahu, že chci dělat hodně věcí. Mám špatný odhad na množství nebo na to, jak mně co dlouho potrvá. Asi s tím budu bojovat furt. Ale když začnu fotit, když začne ta akce, soustředím se maximálně. A je to vlastně jediný okamžik, kdy se dokážu naplno zastavit a soustředit se jenom na tu jedinou danou věc.

Adéla Rujzl
Fotografie: archiv Roman Franc

Ostopovice vstupují do archivních pramenů

První staletí ostopovických dějin pro nás zůstávají zahalená tajemstvím. Do té doby, než se v poslední čtvrtině 14. století spojil roztržštěný majetek ve vsi v rukou jediného majitele, se nám dochovalo pouze několik nahodilých zmínek a ani pro následující období není situace o mnoho lepší. Poprvé a téměř na století naposledy se Ostopovice mihnou v listině krále Václava I. (+1253) ze 14. srpna 1237. Tou stvrdil výměnu majetků s plebánem u svatého Petra v Brně. Brněnský plebán se vzdal několika pozemků rozptýlených po celé jižní Moravě a získal od krále příznivěji situované Bosonohy. Mezi svědky z řad významných zemských šlechticů, úředníků i duchovních se uvádí také odjinud neznámý mistr Štěpán z Ostopovic. Výčet svědků v přemyslovských listinách mívá svoji logiku, a tak si můžeme dovolit úvahu o jeho společenském postavení. Je uveden v řadě za brněnským notářem Konrádem, který nesl také titul markraběcího kaplana. Za ním pro změnu následují boleslavský kanovník Otto a jistý Siro, oba královští kaplani. Mistr Štěpán byl tedy patrně vzdělaný klerik, který náležel k duchovní složce markraběcího dvora. Můžeme ale uvažovat ještě dál. Pokud nějaký klerik původem z Ostopovic dosáhl v této době titulu mistra, musela ves již na počátku 13. století jistě náležet ke stabilizovaným sídlům. Byla tedy patrně pevnou součástí širšího hospodářského zázemí významného zeměpanského centra.

Jaké však byly majetkové poměry v Ostopovicích, nejsme schopni říci až do první poloviny 14. století. Prameny tohoto období nám jasně naznačují, že držba v Ostopovicích byla poměrně roztržštěná, což byl dle všeho odraz dosavadního vývoje. Část majetku zde pa-

Co je to hřivna?

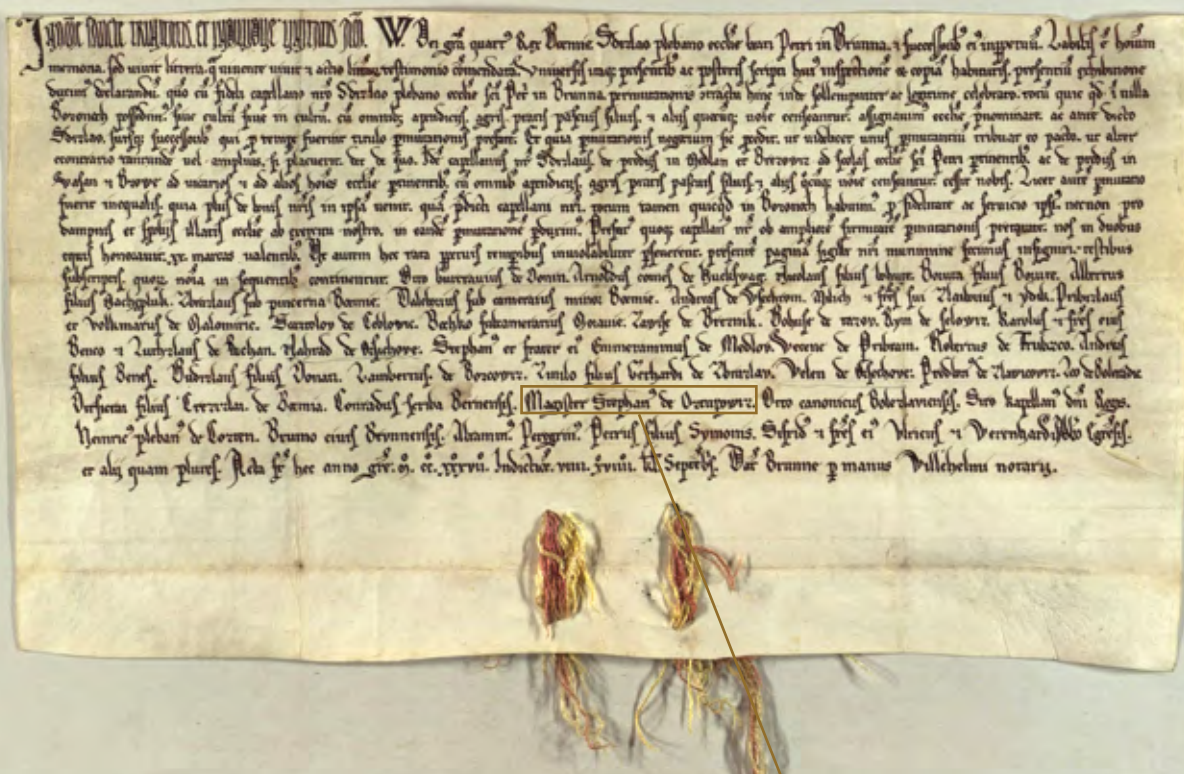
Hřivna (latinsky marca) byla jednotkou hmotnosti užívanou při zpracování drahých kovů. Byla přejata ve středověku ze západní Evropy. Při mincovní reformě krále Václava II. byla užitá za základ hřivna o hmotnosti 253,14 g a razilo se z ní 64 grošů. Zatímco v Čechách se poměrně záhy stala mincovní početní jednotkou kopa (60 grošů), na Moravě se až do 17. století jako početní jednotka užívala hřivna o 64 groších. Navíc váha moravské hřivny se také lišila, byla 280 g.

tržila olomouckému biskupství, část brněnským měšťanům či drobné šlechtě. Máme doklady o několika hospodářských dvorech, naopak tvrzení je doloženo až v roce 1496 a jakékoliv úvahy o jejich počátcích by byly čistou spekulací. Druhá nejstarší zmínka o Ostopovicích je obsažena v lenních knihách olomouckého biskupství. Lenní systém se na Moravě rozvinul za olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburku (+1281), významného politika a rádce Přemysla Otakara II. (+1278). Biskup Bruno jednak přivedl ze své domoviny v Holštýnsku schopné lokátory a dále začal vytvářet správní obvody na biskupských statcích a rozvíjet lenní vztahy. Takový vztah byl založen na tom, že leník získal (někdy i do dědičného držení) půdu a na oplátku složil slib věrnosti spojený s povinností vojenské služby vůči biskupovi i králi. Biskup Bruno vystavil také celou řadu lenních listin, nejstarší ucelený seznam lén byl však sepsán až za biskupa Konráda. Je nedatovaný, ale celkem spolehlivě ho lze položit někde do let 1317/1318. V tomto seznamu je ve výčtu leníků Modřického obvodu uveden také jistý Benek, který měl držet 3 lány v Troubsku, Ostopovicích a Vrchovicích.

Co jsou Moravské zemské desky?

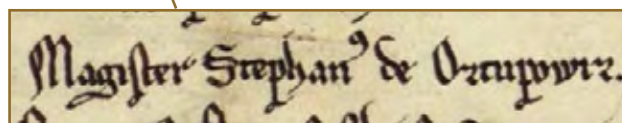
Moravské zemské desky jsou veřejné knihy vedené na Moravě od roku 1348. Jsou součástí fondu Stavovské rukopisy uloženého v Moravském zemském archivu v Brně. Zaznamenávaly se do nich převody svobodných statků a s trochou nadsázky by se daly označit jako pozemkové knihy šlechtického majetku. V letech 1348–1642 se vedly ve dvou řadách, brněnské a olomoucké. Z tohoto období se dochovalo celkem 73 svazků, které byly pro svou historickou hodnotu, ale i umělecké provedení svých přebalů vyhlášeny archivní národní kulturní památkou.

Zde je možná prostor pro malý vhled do historikovy dílny a vývoje historického poznání. Na webových stránkách obce Ostopovice se v souvislosti s touto zmínkou dočteme, že v roce 1318 „*ves byla majetkem olomouckého biskupa, který na dobu 8 let propůjčil Benekovi pozemek v rozsahu 1 lán*“. Tato úvaha navazuje patrně na zmínku v pamětní knize obce (1924), kde se praví, že „*r. 1318 až 1326 měl tu olomoucký biskup 1 lán, který měl v držení Benek*“. Záznam v kronice dle všeho vychází z konstatování Františka Slavíka ve Vlastivědě Moravské (1897), který dovodil, že „*biskupský kostel v Olomouci měl tu 1 lán, jež jako léno držel r. 1318–1326 Benek*“. Rozpětí let určil podle toho, že Vincenc Brandl

v Moravském diplomatáři (1864) datoval vznik nejstaršího soupisu lén olomouckého biskupství do let 1318–1326. Na tomto příkladu je jasně vidět, jak se v průběhu staletí posunul význam nejasně datované zmínky o držbě jednoho lánu v Ostopovicích. Navíc v roce 1981 František Dostál ve Vlastivědném věstníku moravském přesvědčivě dovodil, že nejstarší seznam leníků olomouckého biskupství vznikl patrně v roce 1317. Dále je nutné si uvědomit, že údaj o jednom lánu vznikl mechanickým rozpočítáním tří lánů na tři lokality. A konečně je třeba říct, že zmínka v tomto seznamu neříká, kdy Benek tento lán získal. Jistě ho držel již před vznikem seznamu a klidně to mohlo být i delší dobu. Nevíme ani, do kdy ho držel, protože další zmínka o Ostopovicích je až z roku 1351. Ta je však již zcela jiného charakteru.

K roku 1351 obsahují Moravské zemské desky záznam o následující majetkové transakci. Brněnský měšťan Marek prodal dvůr v Ostopovicích s loukou, sadem a všemi poli Bolkovi z Krumsína, a to za 131 hřiven. Bolek následně na tomto dvoru zapsal věno ve výši 75 hřiven svojí ženě Anně. V následujících letech se již v pramenech (zejména Moravských zemských deskách) objevuje větší množství zmínek o majetkových přesunech v obci. Původně roztržitá držba se postupně soustředila roku 1378 v rukou Filipa ze Svojanova, maršálka markraběte Jošta. A jaké byly osudy Ostopovic v tomto období? Nebývá než vyčkat na připravovanou knihu.

Listina Václava I. ze 14. srpna 1237, kterou stvrzuje výměnu majetků s plebánem u sv. Petra v Brně. Mezi svědky je uveden mistr Štěpán z Ostopovic (*magister Stephanus de Oztupowiz*), jedná se tak o nejstarší písemnou zmínku o Ostopovicích. Moravský zemský archiv, fond E 10 – Cisterciácky Předklášteří u Tišnova.

Kdo byl maršálek?

Maršálek patřil k dvorským úředníkům a jeho původním úkolem byla správa knížecích stájí. Od 13. století se stal jedním z nejdůležitějších čestných úřadů (v Čechách byl od roku 1308 dědičným v rodě pánů z Lipé). Na dvoře lucemburských markrabat vykonával osobní službu, měl vrchní dohled nad stájem, vedl jízdu, obstarával nákup vzácných koní, ale mohl řešit i jiné záležitosti. Například maršálek Vojslav byl v roce 1367 vyslán, aby prohlédl věci olomouckého měšťana Materny, který zpronevěřil část městské berně.

Stanislav Bárta

Vánoční čtení

*Pro vzpomínku na dětství bez hrubosti,
pro další generace,
co knihy pouze hostí,
pro čtení z lásky,
dospělým, i dětem,
i pro ty,
co jsou pohlceni světem.*

Začtěte se do ukázky z knihy Školák Kája Mařík,
z níž na nás dýchne klid a pohoda starodávných Vánoc.

F. Háj

Školák Kája Mařík

I. díl, III. kapitola

Příhoda s rozinkami a Štědrý den
(Úryvek)

Ráno o Štědrém dnu nalila maminka jen tak dva hlty kávy do hrnečku a řekla: „Dnes se musíš postit, abys viděl večer zlaté prasátko!“

A Kája se opravdu postil a pozoroval tatínka, jak z kůry cosi vykrajuje, přirezává, kolem otvory jak hrášky dělá. „Vida, má to podobu prasátka, ale zlaté to není,“ pomyslel si.

Maminka prala houby, vařila krupky, chystala „kubu“. U jesliček bylo celý den světélko. S večerem, když už Kájovi kručelo v útrokách, otec rozsvítil, nad lampou podržel to z tmavé kůry vyřezané prasátko, a na stropě skutečně se ukázalo zlaté.

„To proto vidíš,“ podotkl otec, „že jsi se postil. A teď povečeříme, a potom se smíš podívat vedle do jizby k jesličkám.“ Pomodlili se, a Kája pořád viděl zlaté prasátko, jak se míhalo na stropě. Nejdřív jedli „kubu“, potom přinesla maminka vdolky a na talíři „muziku“: uvařené sušené švestky, hrušky, čtvrtky jablek i pár třešní. I pár jablíček a ořechů přidala, ale Kája už jen se díval po druhých dveřích. Konečně směl vejít. Oči mu svítily. Ano, u jesliček ležela foukací harmonika a tahací panák. Hned klekl a modlil se a potom teprve zkoušel harmoniku.

„Panečku, ta byla ještě lepší než rozinky!“ A panák, jak se za motouzek zatáhlo, roztahoval ruce i nohy a dokonce i hlavu točil...

Než byl čas jít na půlnoční, nedal obojí z ruky. Když nenatahoval panáka, zkoušel harmoniku. Ale když řekl tatínek: „Je čas vyjít,“ vklouzl do kabátku a srdíčko mu zabuchalo: Co chtěl, oč prosil, dostal. A přece byl darebný! Rozinky napolo snědl, slíbil se přiznat, ještě tak neučinil, ale hned po svátcích všechno mamince poví.

Jak otevřeli dveře, když chtěli jít na půlnoční, celá

závěj sněhu se proti nim zdvihla a až do síňky zalehla.

„Nic platno,“ řekl hajný. „Kája musí na záda, zapadl by.“ V Kájovi srdíčko poskočilo radostí: „To budu dělat pána!“ A jak už byl na tatínkových zádech, pomyslel si, že nikdo na světě nemá tak hodného tatínka jako on. Jiný by řekl: „Zůstaneš doma!“ Ale jeho tatínek ho nese. Zatoužil nahlas: „Tatínku, to by bylo hezké, kdybyste mne nosil každý den do školy!“

„Ani bych o to nestál,“ řekl otec. „Už vážíš pěkných pár kilo.“

V kostele bylo tak krásně, že zatahal Kája maminku za sukni a řekl: „Moc hezky mi bylo, když mne tatínek nesl, ale tohle je ještě lepší.“

Co tam bylo světla a lidí! A jak na kruchtě zpívali a hráli! Po kněžských hodinách tu starodávnou spustili „Co to znamená“, ale jen zpěváci na kruchtě. Kájova ústka se otvírala zároveň se zpěváky, ale maminka mu řekla: „Ne abys zpíval! Zpívají jen velcí!“

Kája se vrtěl v lavici a vydržel poslouchati tiše jen k tomu andělskému sólu: „Sem, sem, sem, pastýři, sem do Betléma brzy“. Začal zároveň se sólistkami, a jeho jasný, čistý hlásek rozběhl se kostelem jako sluneční paprsek. Marně ho maminka napomínala, aby mlčel, marně mu rukou pusu zakrýt chtěla. Ze zadních lavic nad svíčky a sloupky nahýbají se lidé, pátrajíce po nepoznaném zpěváku. Usmívali se na něj kolemsedící a zašeptali: „To ten hajnejch, Kája, krásně to umí!“

A hajné řekla paní kupcová, co vedle ní seděla: „Jen ho nechte, ten zpěvu nekazí!“

Tak Kája zpíval až do konce koledy.

Jak by pan řídící nepoznal hlásek svého nejlepšího zpěváčka!

„Ten už nepovolí,“ řekl si v duchu. „Jen aby při druhém pastýřském sólu nezačal dřív. Jsou tam dva takty mezihry.“

Ale Kája dával pozor a vpadl dobře. Připadalo mu, že nikde jinde nemůže být krásněji jako tady.

Jezulátko v jesličkách, takové růžové se zlatým obroučkem kolem hlavy, jak by se usmívalo. Kája dobře viděl; vždyť seděl v první lavici. A když začali zpěváci „Kyrie“, sepjal ručky, hlavičkou kýval a po Kyrie zatáhl maminku za rukáv: „Maminko, takhle asi zpívají andělé v nebi.“

Ale maminka řekla přísně: „Mlč a modli se!“ Rád by byl poslechl, ale jak se jen mohl modlit, když na kruchtě zpívali čím dál tím krásněji! Rozuměl každému slovu a říkal si v duchu: „Zpěv je také jako modlení. Ježíšku, odpusť mi to, ale já mám dnes takovou velikou radost, že bych ani jeden Otčenášek nevyříkal. Musím poslouchat.“

Nejvíc mu bylo divné, že to sólo po pozdvihování zpívala slečna řídící. Poznal hned její hlas, a jak přezpívala, odprosil ji v duchu: „Když nás někdy učíte, nic vás nemám rád, protože to tak neumíte jako pan řídící, ale zpívat umíte. Za to vás mám rád a už víckrát nebudu zlobit, až zas někdy přijdete zastávat svého tatínka.“

Slavná půlnoční byla skončena. Maminka mu pohrozila: „Počkej, tatínek ti dá, že jsi se pletl do toho zpěvu!“ Ale vtom už se hrnuli zpěváci s kůru a pan řídící volal: „Kájo, Kájo!“

V Kájovi hrklo. Ted' to dostane! Tatínek s maminkou ho postrčili před sebou, a už u nich stál pan řídící; usmíval se, pohladil ho a řekl: „Mám radost, Kájo, a mrzí mne, že jsem tě nevzal na kruchtu. Dá-li Pán Bůh, napřesrok už nějaké sólo odzpíváš.“ Potřásl rukou rodičů, slečna řídící se sklonila ke Kájovi, pohladila ho něžně po tvářičkách a řekla: „Až půjdeš zítra z kostela, zastav se ve škole!“

Kája už byl zas na tatíčkových zádech. Svět se mu zdál rájem. Všichni byli na něj tak hodní!

Marie Kubová

Splacený dluh po sto třiceti letech

Vděčnost je nemoderní ctnost. Najde se pouze ve velkorysém srdci, je vůní pokorného člověka, hojí rány a uskutečňuje zapomenutá přání a myšlenky. Jeden takový skutek vděčnosti se týká i naší vesnice.

Svatého Medarda považovali naši předkové za prvotního patrona a ochránce naší obce. Jeho obrázek nebo jeho soška byla umístěna ve zvonici přibližně v místech, kde stojí naše kaple. Proč nakonec ustoupil svatému Janu Křtiteli? Otázka, kterou nám již nikdo neobjasní. Náš občan, pan Vladimír Dilhof z ulice Větrné, spolu se sochařkou paní Janou Neveselou (www.neveselakeramika.cz) realizovali prvotní myšlenku a byla vytvořena socha z hrubé šamotové hlíny, pálené na 1220 °C.

Odkaz na webové stránky i plné jméno sochařky jsou uvedeny s jejím písemným souhlasem.

Použitý materiál je odolný i vůči povětrnostním podmínkám. Uvádím zajímavé časové shody: 22. října 2023 uplynulo 130 let od posvěcení kaple, 26. října byla socha přivezena do kaple. Dne 16. listopadu ji slavnostně požehnal Mons. František Koutný, náš děkan a farář z Troubska.

Socha je umístěna za oknem při vstupu do kaple. Více se můžete dočíst ve starších číslech Ostopovického zpravodaje, např. v čísle 3/2021.

Je to gesto symbolické, nadčasové, překvapující, ale vykonané s láskou, úctou a vděčností k zakladatelům naší kaple. Je to splacený dluh jejich snaze a odvaze.

Zvláštní poděkování náleží tvůrcům, sponzorům a všem, kteří se buď finančně, nebo i jiným způsobem podíleli na realizaci tohoto velkého „malého“ díla.

Marie Kubová

„Andělka“
Autorka: Jarmila Neveselá

Uplynulý rok chovatelů ČSCH ZO Ostopovice

Vojtěch Fučík při předávání cen. Foto: Vlastimil Šimek

Ke konci roku 2023 se členové Českého svazu chovatelů, základní organizace Ostopovice účastnili výstavy zvířat Moravia 2023, která se konala 9. a 10. prosince na brněnském výstavišti. Pojdme se ohlédnout za touto největší moravskou výstavou zvířat i za celým uplynulým rokem. Výstavních akcí se chovatelé se svými zvířaty účastní celý rok, a tak to vezmeme postupně.

Chovatelé z ostopovské organizace se spolu s chovateli z okolních organizací v oblasti Brno setkali v jarních měsících na výročních členských schůzích. V letošním roce probíhaly volby do všech složek svazu a volilo se i v naší ZO. Naši chovatelé jsou po volbách také zapojeni do činností odborných komisí drůbeže, králíků, holubů i exotického ptactva a rovněž máme přímé zastoupení v oblastním výboru oblasti Brno. ZO Ostopo-

Moravský bílý hnědooký Vojty Fučíka. Foto: Vojta Fučík

vice má v současné době 26 členů, z toho dva aktivní mladé členy do 18 let. Jeden z chovatelů je aktivním posuzovatelem drůbeže.

V jarních měsících jsme se připravovali na první výstavy v Ořechově a Říčanech, kde jsme vystavovali mláďata. Před létem se jedná o výstavy v květnu a červnu. Na výstavách získali naši chovatelé čestné ceny za vystavenou drůbež a králíky. Tyto výstavy bývají před létem dobrým prověřením kondice zvířat a přípravou na podzimní měsíce, kdy je termínovka akcí velmi nabitá.

Mladí chovatelé se účastní výstav a soutěží

V květnu se naši mladí chovatelé zúčastnili soutěže mladých chovatelů. Nejprve absolvovali oblastní kolo, ze kterého oba naši mladí členové Barbora Ulmannová a Vojtěch Fučík postoupili do kola celostátního, které proběhlo v srpnu. Vojta obsadil krásné 6. místo v odbornosti králíků mezi mladými chovateli z celé České republiky. Barča se ze zdravotních důvodů celostátního kola nemohla účastnit, ale už se těší na další ročník. Vojta se zabývá chovem králíků plemen moravský bílý hnědooký a moravský modrý, je členem klubu chovatelů králíků moravských bílých hnědookých. Barča chová několik druhů a plemen morčat. Vojta získal za králíky čestnou cenu na Oblastní výstavě v Ivančicích a na Jihomoravské krajské výstavě Moravia v prosinci získal titul Mistr Jižní Moravy a pohár za nejlepší kolekci národního plemene věnovaný ministrem zemědělství.

Výstava v Ostopovicích 2023

Ve dnech 16. a 17. září jsme pořádali tradiční ostopovskou výstavu zvířat. Účastnili se jí chovatelé ZO Ostopovice a členové základních organizací, které mají s naší ZO uzavřeno soutěžní sdružení z oblasti Brno. Na výstavě bylo vystaveno 120 ks králíků, 48 voliér drůbeže, 74 ks holubů, byly zde expozice exotického ptactva a morčat. Mezi vystavenými plemeny byli mimo jiné králíci plemen velký světlý stříbřitý, stříbřitý žlutý nebo český strakáč. Ve voliérách drůbeže byly k vidění holandanky, holokřčky nebo české husy. Voliéry a klece holubů byly obsazeny benešovskými holuby, koburskými skřivany nebo slezskými voláči. V expozici exotického ptactva byli k vidění alexandři malí, aratingy nebo korely. V expozici morčat mohli návštěvníci vidět skinny morčata. Na výstavě byl po celou dobu zajištěn veterinární dozor a jednotlivé expozice dozороvali garanti. Novinkou bylo vydání katalogu výstavy s oceněním. Jako doprovodný program byla zorganizována soutěž pro děti a tombola, k občerstvení si mohli návštěvníci zakoupit pivo, kofolu, burčák a uzenou cigáru.

Vrcholy chovatelské sezony 2023

V říjnu jsme se účastnili Soutěžní výstavy v Říčanech a Oblastní výstavy v Ivančicích. Mezi významné úspěchy patřil na Oblastní výstavě získání čestných cen za králíky: Markéta Fučíková za plemeno anglický beran, Vojta Fučík za plemeno moravský bílý hnědooký, Jan Bartušek za plemeno vídeňský modrý. V drůbeži získal čestnou cenu Petr Machálek za hempšíry, Petr Peloušek za vlašky. V listopadu se náš chovatel Jan Bartušek zúčastnil celostátní výstavy Chovatel v Lysé nad Labem, kde předvedl králíky plemene vídeňský modrý. Druhý vrchol sezony probíhal na brněnském výstavišti o víkendu 9. a 10. prosince Jihomoravskou krajskou výstavou Moravia 2023. Zde se dařilo chovatelům Zdeňkovi Adamcovi, který získal čestnou cenu za leghornky americké bílé, nebo Petru Pelouškovi, který získal čestnou cenu za pár alexandru malých v odbornosti exotického ptactva. Úspěšné představení chovaných zvířat završil Volta Fučík získkem poháru pro Mistra Jižní Moravy. Za úspěchy v letošním roce patří všem chovatelům velká gratulace!

Závěrem mi dovoluji jménem ČSCH ZO Ostopovice popřát vám čtenářům, chovatelům, přátelům a známým krásné Vánoce, v roce 2024 především pevné zdraví a štěstí a kopec chovatelských i osobních úspěchů. Ostopovská výstava se v nadcházejícím roce uskuteční v tradičním termínu, tedy třetí víkend v září, jako výstava soutěžního sdružení. V roce 2024 oslaví naše organizace 60. výročí, a tak se těšíme na viděnou! Chovu zdar!

Jaroslav Šebánek

Vlaška koroptví. Foto: Jaroslav Šebánek

Výlet za vínem

Letošní mariánské léto doslova svádělo k výletům a venkovním akcím, a tak jsme se poslední zářijovou nedělí vypravili na výlet za vínem a jeho poznáváním, tentokrát do Mušlova, do rodinného vinařství Vican. Navázali jsme tak na úspěšnou akci z roku 2019, kdy jsme navštívili Archeopark v Pavlově a Salón vín ve Valticích. Ne nadarmo mají Ostopovice ve znaku symboly vína a vinařství. My se jimi hodláme inspirovat, o víně se chceme něco dozvědět i ho trochu ochutnat.

Máme to štěstí, že mezi námi žijí v Ostopovicích lidé, kteří toho o víně vědí hodně a neváhají se o svoje poznatky s ostatními podělit. Jedním z nich je Petr Havliš, jehož články ve zpravodaji přispívaly k vinařské osvětě, mimo to patří k významným členům Evropského řádu rytířů vína a s panem Vicanem ho pojí blízké přátelství. Ve stejném duchu probíhala návštěva vinařství i pro naši poměrně velkou zájezdovou skupinu.

Průvodcem po farmě Pálava v Mušlově nám byl sám Tomáš Vican – majitel a propagátor vína, uznávaný filmový producent, který má ve svém portfoliu trilogii Bobule, filmy Bajkeři, Lidice a seriály Vinaři, Pálava.

Vína z rodinného vinařství Vican získávají jeden úspěch za druhým, daří se jim také na světové úrovni, o čemž svědčí medailová stěna v degustačním prostoru Vinařského dvora. Tam jsme si vychutnali 10 vzorků vína a ochutnali skvělé sýry z místní sýrárny, jejíž prohlídku si mnozí také nenechali ujít. Vše s výkladem Tomáše Vicana okořeněným příběhy o víně, vinařích, střípky z filmářského prostředí a z prostředí vinařských soutěží.

Samotná farma obklopená malebným okolím lahodila oku, víno a sýry chuťovým buňkám i čichu. Na sluch se také dostalo, a to když se cestou domů rozezněl autobus moravskými lidovkami. Některé z účastnic zájezdu už totiž pilně trénují na babské hody a příště dojde možná i na tanec...

Neděle to byla krásná a pohodová. Děkujeme všem, kteří k té pohodě svou účastí přispěli, a už se těšíme na další pokračování našeho vinařského putování.

Text a foto: Ilona Paulíková

Aktivity seniorů ke konci roku

Martinské dostaveníčko

Martinské dostaveníčko k oslavě svátku sv. Martina vyšlo tentokrát na čtvrtek 9. listopadu 2023.

Účast byla hojná, sál plný, nově vybraná hudba hrála svižně a moderně, parket byl při mnoha skladbách plný nadšených tanečníků. Martinské kvalitní a chutné občerstvení dodal tým restaurace pod vedením šéfa Martina Dejla. A protože to byl právě svátek Martina, tak došlo i na jeho taneční sólo se zapojením celé ženské části přítomných.

Mikulášské posezení

Mikulášské posezení se jako obvykle konalo 6. 12. 2023. Zájemců o tuto akci bývá vždycky hodně. Každý přichodí s sebou přinese drobný dárek a odevzdá jej do společné nůše. Mikuláš s čertem a andělem pak náhodně vybrané dárky mění postupně s jednotlivci nebo skupinkami za básničku, říkanku či zpěv. Takle nebeská disciplína je pekelně populární, protože součástí této kulturní vložky je Mikulášovo vtipné čtení z knihy hříchů. A těch opravdu nebývá málo. K poslechu a tanci na obou akcích hrála skupina VOCABAND pana Jelínka.

Obě akce se konaly ve velkém sále restaurace U Volejníků.

Za oba povedené večery patří velký dík všem organizátorům z výboru Klubu seniorů.

Adventní Jindřichův Hradec

Poznávací zájezd na Adventní Jindřichův Hradec, letošní novinka zařazená na druhou adventní neděli.

Na toto atraktivní místo s velmi bohatým programem jsme s Klubem seniorů vyrazili poprvé. V areálu zámku bylo možné zakoupit zboží vhodné jako vánoční dárky. Mohli jsme také potkat patrolu v historické zbroji, obdivovat kováře, tkalce, lučištníka, nakrmit několik hospodářských zvířat ve venkovní stáji nebo v přilehlém Rondelu zhlédnout a poslechnout si historické tance s tanečnicemi v dobových oděvech. Největším lákadlem byla ovšem černá zámecká kuchyně, která byla v provozu. Ani v samotném městě toho nebylo málo – na náměstích klasické adventní trhy se stánky a rozezpívaným pódiem nebo například rozsáhlá výstava betlémů v místním městském muzeu.

Počasí nám přálo, zájezd se nám všem velmi líbil. Snad se adventní zájezdy také stanou tradiční aktivitou našeho Klubu seniorů.

Petr Dubjak, Rudolf Fanta

Děsivý i poetický Mikuláš v Ostopovicích 2023

Foto: archiv KUK, Ilona Paulíková

Výsledek luštěnek ze strany 20: 1. PROTOTÝPCI, 2. LÍPOVÁ

Ostopovický zpravodaj, č. 4/2023 | Ročník XXXII | Ostopovice 18. 12. 2023 | Vychází čtvrtletně | Vydává Obec Ostopovice se sídlem U Kaple 260/5, 664 49, Ostopovice, IČO: 00282294 | Evidenční číslo MK ČR 10257 | Redakční rada: Mgr. Jaroslav Šebánek, Mgr. Sylva Filová, Mgr. Marie Kubová, Ing. Petr Dubjak, Mgr. Ilona Paulíková | Za obsah článků odpovídají autoři | Distribuce zdarma | Jazykové korektury: Mgr. Libuše Dobrovodská | Grafická úprava a sazba: MgA. Alžběta Hanzlová | Tisk: Tiskárna Helbich, a.s. | Tištěno na recyklovaném papíře | Příští číslo vyjde v březnu 2024 | Náklad 750 ks | Inzerce, články: zpravodaj@ostopovice.cz. | Uzávěrka nadcházejícího čísla 1/2024 bude 15. 3. 2024.

Rozšířená podoba vybraných článků a fotografií bude uveřejněna jako součást elektronické verze zpravodaje na internetových stránkách obce Ostopovice.

www.ostopovice.cz

JAK ČARUJE RECYKLACE

Víte, že díky recyklaci elektroodpadu se do přírody nedostává velké množství nebezpečných látek, zejména freonu?

Víte, že spotřebiče nejčastěji obsahují kovy, plasty, sklo či beton, které se díky recyklaci dají znovu využít?

elektrowin

Více se o recyklaci elektrospotřebičů dozvíte na www.elektrowin.cz.